

ИСКУСТВА ВОЈНИХ СВЕШТЕНИКА У КАНАДИ

У ПОТРАЗИ ЗА СМИСЛОМ

Као верни одраз канадског друштва у коме се негује слобода изражавања и живљења у складу с вером, оружане снаге Канаде могу се похвалити војним особљем различитих веровања али и свештеницима који се брину за задовољење њихових религијских потреба. Војни свештеници су саветници команданата и прва линија психолошке, моралне и етичке помоћи војницима, због чега је њихов утицај на морал изразит.

Експертска група свештенства оружаних снага Канаде, у којој су били капелни пуковници Лоренс Мекајзак и Карл Меклин и мајор Тери Червик, недавно је посетила Генералштаб Војске Србије и домаћинима представила оквир за регулисање верског живота у Војсци Канаде, историјат и организацију војне свештеничке службе, место и улогу војних свештеника у војним мисијама, богослужбене објекте у Војсци Канаде и друге теме.

Војно свештенство у оружаним снагама Канаде, према речима наших гостију, почиње организовано да делује од Првог светског рата, премда је, спорадично, и пре било свештеника у трупама. У то време многи од њих пратили су војнике „преко мора“. На крају рата остали су само у неким јединицама и служили пола радног времена. Када је избио Други светски рат, свештеничка служба у војсци се увећала и поново су се у Европи, у оквиру канадских јединица, нашли и свештеници који су бринули за духовне потребе војника. По завршетку тог рата одлучено је да свештеничка служба настави са пуним радним временом, да се служи у базама дуж целе Канаде и свагде где има канадских јединица. У то време биле су две врсте организације: римокатоличка и екуменско про-

тестанска, које су до деведесетих година прошлог века функционисале независно једна од друге.

– Наше верске и војне вође разумеле су потребу да радимо заједно и две свештеничке службе сјединиле су се у једну. Тако данас постоји једна организација која служи задовољењу духовних и верских потреба канадских војника римокатолика, англиканаца, протестаната и осталих верника – објашњава пуковник Лоренс Мекајзак.

■ ЦВЕТАЊЕ РАЗЛИЧИТОСТИ

У оквиру војне свештеничке службе у Канади заступљене су бројне религије, по речима саговорника има 24 или 25 различитих деноминација, углавном хришћанских. Међутим, у оквиру канадске војске делује и један имам, и то пуно радно време, али и рабин који служи део времена у јединици у средини где живи. Данас у канадским оружаним снагама пуно радно време чинодејствује 190 војних свештеника.

А на који начин Канађани одређују које ће вероисповести бити заступљене у њиховим оружаним снагама?

– Канада је веома велика и разнолика земља у којој се верује у различите богове. Наша војска одражава ту различитост. Ми смо млада нација емиграната, и нација нам и даље зависи од људи који желе да дођу и славе различитост и верске традиције – каже пуковник Мекајзак. – Ми верујемо у слободу, а једна од основних је слобода изражавања и живљења у складу с вером, било да је хришћанска, хинду, муслиманска, јеврејска или нека пета. Војска је само одраз нашег друштва, у коме цветају различитости, и стога имамо војно особље свих религијских група и свештеничко особље које се брине да су њихове религијске потребе задовољене.

Било је зато занимљиво чути како Канађани успевају да у оквиру једне организације помире различите вере и њихове некад супротстављене догме?

– Једна од основних ствари коју свештеници науче јесте да служе заједно, екуменски. Имамо школу за људе који се баве овим послом, коју сви наши капелани морају да заврше, као и неке друге курсеве који им омогућавају да науче да раде екуменски. Да би могли да раде заједно, морају да разумеју у шта верују друге религијске групе и науче шта је заједничко различитим верским традицијама. Настојимо да као божја деца живимо у мирној коезистенцији – одговара пуковник Мекајзак.

Војни свештеник се, по речима пуковника Меклина, постаје након одговарајуће обуке. Будући војни свештеник мора да има факултетску диплому, пожељно је и звање магистра, уз обавезне две године свештеничког искуства. Уз то, мора да задовољава одговарајуће стандарде своје религијске групе, али и војне стандарде који подразумевају између осталог и добро психофизичко стање. Уколико се његова пријава за војног свештеника

У МАНТИЈИ СА ЧИНОМ

Војна свештеничка служба организована је по војном и свештеничком устројству, па је и сам положај војних свештеника унеколико двострук. Као део својих цркава, одговорни су својим црквеним великодостојницима, али будући да су истовремено и припадници војне организације, одговорни су и војсци.

Главни војни свештеник има чин генерал-мајора, његови саветници су тројица свештеника пуковничког чина, а постоји још и 14 потпуковника, 44 мајора, који углавном воде службу на тактичком нивоу, као и више од стотину капетана.

Рад у војсци свештеници започињу с капетанским чином.

– Не заборавите да ми у оружане снаге улазимо са високим образовањем. Уз то смо и лични саветници команданта, и радимо у високо професионалном тиму. То не можете с ниским чином – појаснио је пуковник Карл Меклин.

БЕЗ БОРБЕНИХ ЗАДАТАКА

На питање да ли имају и војне задатке, гости из Канаде објашњавају да су неки од њихових задатака заједнички за све припаднике оружаних снага и подвлаче да они не обављају борбене задатке и не носе оружје. Али, кад су на борбеном пољу, морају бити и физички и психички способни да поднесу лоше услове живота, као и остали војници, да буду део тима и преживе.

уважи, кандидат завршава 14-недељни курс, након кога може почети са службом у војсци. Наравно, он и касније може завршавати различите курсеве који ће му помоћи да што боље обавља своју службу. Највећи број њих опслужује око 600 верника.

Дужност свештеника у оружаним снагама Канаде јесте, како то објашњава мајор Червик, да обезбеђује верске обреде за припаднике канадских оружаних снага и њихове породице.

– Имамо бројне капеле за своје потребе у којима организујемо многе програме. Свештеник умногоме помаже војницима и официрима у случају различитих потреба – када на пример имају брачне проблеме обезбеђује им брачну подршку. Ако се појаве суицидне идеје, обезбеђује се саветовање и упућује специјалисти. Свештеник често јединицу прати и на терену, и тамо, у земљи или преко мора, обезбеђује спиритуалне обреде, помаже у одржавању морала трупе, а приметили смо да војници често траже савете у области етике и морала.

■ СУКОБ ЗАПОВЕСТИ

На питање како решавају могући сукоб између основне религијске заповести „не убиј“ и војне наредбе „убиј“, покушао је да одговори пуковник Мекајзак.

– Као свештеници, ми не носимо оружје и не учествујемо у биткама. Али осећамо да је потребно изаћи у сусрет верским потребама људи који служе у војсци. Ми охрабрујемо мир и помирење. Војници служе у изазовним операцијама, и често пате од озбиљног стреса, због чега долазе код нас како би у разговору покушали да пронађу смисао и тако превазишли тешке ситуације.

– Иако смо и ми део војске, и имамо чинове, војници знају да не учествујемо у борби, и да смо тамо као знак божје љубави – додаје пуковник Меклин. – Војно особље је свесно нашег значаја и посебно односа које припадници јединица имају с нама. Ми често познајемо породицу војника и проблеме с којима се сусреће. У прилици смо да разговарамо с оном ко је угрожен, да му помогнемо да разуме ситуацију у којој се налази, и покуша да је реши. То се посебно односи на војнике који су учествовали у тешким операцијама као што је она у Авганистану. Ми смо неретко прва линија помоћи која је њима неопходна.

– Када се боре да донесу неку тешку одлуку, ми смо ту да им помогнемо са моралним или етичким саветом. Уз то, на терену често обезбеђујемо хуманитарну помоћ, сусрет и разговор верских вођа. То може да помогне смиривању ситуације – објашњава мајор Червик.

Војни свештеници се понекад нађу „заглављени“ између потреба војника и обавезе према команди. Такве ситуације, како каже пуковник Меклин, решавају тако што настоје да помогну да се разлике међу њима премосте. Често сугеришу команди отварање неких питања за које ова пре није била спремна и саопштавају командантима с каквим се тешкоћама сусрећу војници и шта би требало да се уради како би морал ојачао. Неретко се то односи на неке основне људске потребе војника, као што је додир са породицом. „Ми смо религијски ослонац јединице и саветници команданта, који има обавезу да нас саслуша“, закључују они, наглашавајући значај који имају на смањење ванредних догађаја и јачање морала трупа. ■

Снежана ЂОКИЋ
Снимио Даримир БАНДА